

Posudek na diplomovou práci Šimona Uxy „Jugoslávský model socialismu jako možná inspirace pro ekonomické reformy 60. let 20. století v Německé demokratické republice, Československu a Maďarsku“, Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav politologie 2014, 67 s. rukopisu

1. OBSAH A CÍL PRÁCE:

Problematika ekonomických reforem a hospodářských proměn zemí východního komunistického bloku představuje jednu z méně známých kapitol období studené války. Lze jistě proto ocenit výběr a zaměření tématu diplomová práce Šimona Uxy Jugoslávský model socialismu jako možná inspirace pro ekonomické reformy 60. let v Německé demokratické republice, Československu a Maďarsku. Autor se pokusil způsobem o zajímavý syntetizující výklad vytváření určitých modifikací a specifik ekonomických systémů uvnitř východního bloku. Š. Uxa správně upozorňuje, že za fakticky jedinou alternativu dominantního, direktivně centralizovaného sovětského modelu byl několik let považován tzv. jugoslávský experiment, který se v balkánském státě vyvíjel již od dob sovětsko-jugoslávské roztržky z konce 40. let minulého století. Právě v 60. letech se některé komunistické státy ve střední Evropě, které až dosud prakticky kopírovaly sovětský ekonomický model, pokusily o prosazení a realizaci ekonomických reforem, které by pomohly odbourat mnohé negativní prvky dosavadní ekonomické soustavy a tím stabilizovaly a zefektivnily hospodářský vývoj. Bylo zcela přirozené, že při hledání nových možností a podnětů byl jugoslávský samosprávný model jednou z možných inspirativních cest jak reformovat často nefunkční hospodářské soustavy. Autor si tak v práci vytkl zajímavý a důležitý cíl - ukázat v jaké míře byl 60. létech 20. století v rámci ekonomických reforem v Německé demokratické republice, Československu a Maďarsku v praxi vyzkoušený jugoslávský model reflektován a uplatněn.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ:

Diplomová práce je členěna do čtyř kapitol, které se postupně věnují ekonomickým reformám ve sledovaných zemích. Kapitoly jsou dále děleny do čtyř podkapitol, které srovnávají vybrané aspekty samotných reforem. V kapitolách tak lze nalézt části věnované úloze plánování, postavení podniků, cenové soustavě a zahraničnímu obchodu. Úvodní kapitola podrobněji představuje základní výchozí bod celého tématu – genezi, cíle a mezinárodní okolnosti fungování jugoslávského experimentu. V této části se tak autor pokusil definovat základní podstatu a principy samosprávného modelu socialismu a objasnil vcelku přehledně základní prvky jugoslávské hospodářské soustavy. Tyto poté v následujících částech práce komparoval s obsahem a prováděním reforem v dalších sledovaných státech. Následují tak kapitoly věnované východoněmeckému Novému ekonomickému systému, Pražskému jara a maďarskému Novému ekonomickému mechanismu. Analogické strukturování kapitol tak jistě přispělo k dobré přehlednosti práce a možnému srovnání jednotlivých částí a fází samotných reformních procesů. Práce je doplněna závěrečným shrnutím v českém a anglickém jazyce, ve kterém se autor pokusil zodpovědět na primární i sekundární výzkumné otázky tématu a nastínit tak i další případné možnosti a postupy celého výzkumu.

Při zpracování tématu si byl autor též vědom, že se jedná zejména v domácí literatuře o dosud nepříliš zmapované téma. Upozornil na obtíže související s materiální základnou, obtížnějším metodologickým uchopením a také chybějícím kontextem, na který by práce navazovala. Dle Š. Uxy tak hospodářské reformy států spadajících během studené války do sovětské sféry vlivu představují spíše v mnohých případech okrajové kapitoly hlavních výzkumných otázek a bádání. České práce se této problematice věnují spíše v kontextu osudu reforem Pražského jara, reformní procesy v ostatních zemích východního bloku nejsou fakticky u nás více zpracovány. Poznatky prezentované v práci tak autor čerpal především ze studia četné cizojazyčné literatury, zároveň se pokusil v úvodní části i o kritické zhodnocení řady studovaných domácích i zahraničních publikací.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Formální a jazykové zpracování textu je na vcelku dobré úrovni, vcelku správně jsou užívány citace a odkazy na literaturu a užité zdroje.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Diplomní práce považuji za velmi dobře zpracovanou. Silnou stránkou byl zájem autora o studovanou problematiku.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

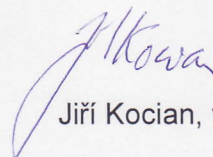
Bylo možné zaznamenat v průběhu vývoje jugoslávského modelu ekonomické reformy i diskuse o 'národních zájmech', jako tomu bylo případně diskusí o přípravě ekonomické reformy v Československu v 60. letech mezi některými českými a slovenskými ekonomy?

6. DOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

Předloženou práci oceňuji jako původní a přínosnou, a to zejména v tom smyslu, že se autor pokusil na základě kritického studia vybrané literatury zodpovědět na zvolené otázky zejména komparativní metodou a zobecněním a zhodnocením získaných poznatků o možnostech, souvislostech a o míře naplnění jugoslávského modelu socialismu v rámci ekonomických reforem ve sledovaných zemích.

Předkládaná diplomová práce Šimona Uxy „Jugoslávský model socialismu jako možná inspirace pro ekonomické reformy 60. let 20. století v Německé demokratické republice, Československu a Maďarsku“, svým zpracováním a obsahem vcelku svůj cíl naplnila a splňuje požadovaná kritéria, a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení stupněm
v ý b o r n ě.

Praha, 4. září 2014

Jiří Kocian, vedoucí práce